

УДК 657:378:334

І.Т. Райковська, канд. екон. наук, доц. (ККІБП, Київ)

О.М. Костенко, канд. екон. наук, доц. (ККІБП, Київ)

ПІДГОТОВКА ФАХІВЦІВ З ОБЛІКУ, АНАЛІЗУ І ОПОДАТКУВАННЯ В БІЗНЕСІ В УМОВАХ ЄВРОПЕЙСЬКОЇ ІНТЕГРАЦІЇ

Реалії та виклики до практико-орієнтованої підготовки спеціалістів з обліку, аналізу і оподаткування потребують фахової дискусії щодо розв'язання проблемних питань забезпечення якості вищої освіти як пріоритетної домінанти діяльності навчальних закладів України економічного спрямування. Обмін досвідом між профільними кафедрами, роботодавцями, стейкхолдерами, представниками академічної спільноти з питань підвищення якості підготовки здобувачів першого (бакалаврського), другого (магістерського) та третього (освітньо-наукового) рівнів вищої освіти зі спеціальності 071 «Облік і оподаткування» підкреслює актуальність постійного удосконалення змісту дисциплін, які викладаються, що, в свою чергу, дає можливість якісніше готувати спеціалістів обліковців, аналітиків і податківців, які затребувані і конкурентні на ринку праці в умовах повоєнного прискорення процесів європейської інтеграції.

Проблеми модернізації вищої освіти та забезпечення якості освітньої діяльності досліджуються багатьма вітчизняними і зарубіжними вченими. Однак, потребують наукового узагальнення різні погляди на організаційні засади інтеграції європейського досвіду управління бізнесом та сформованими ним вимогами до якіснішої підготовки фахівців з питань обліку, аналізу і оподаткування.

Предметно-сфокусованою, на нашу думку, галуззю знань щодо підготовки фахівців з управління розвитком бізнесу є 07 «Управління та адміністрування», зокрема, спеціальність 071 «Облік і оподаткування». Орієнтація освітньо-професійної підготовки повинна визначати відповідну освітньо-професійну програму «Облік, аналіз і оподаткування в бізнесі», основний фокус якої повинен бути спрямований на підготовку професіоналів з теоретичних питань, методології та практики бухгалтерського обліку, основних положень податкового законодавства, аналізу в бізнесі. Акцент необхідно робити на формуванні та розвитку професійних знань у сфері фундаментальних засад бухгалтерського обліку, оподаткування, аналізу, контролю та аудиту, а також розумінні необхідності дотримання етичних норм та технічних стандартів при виконанні професійних обов'язків.

Особливістю удосконалення професійних навичок зазначених фахівців в проблематиці, що розглядається, є відповідність вимогам інформаційних запитів користувачів обліково-аналітичної інформації для забезпечення прийняття ефективних управлінських рішень в бізнесі в умовах європейської інтеграції, а саме: використання активного дослідницького середовища та комплексного підходу до процесу навчання; отримання поглиблених знань з обліку, аналізу і оподаткування суб'єктів різних сфер бізнесу відповідно до вимог національних та міжнародних стандартів обліку і звітності; перспективи впровадження власних їх пропозицій щодо поглиблених знань з обліку та оподаткування відповідно до міжнародних стандартів на підприємствах усіх сфер діяльності. Окреслені підходи дозволять підсилити конкурентні переваги фахівців з питань обліку, аналізу і оподаткування на ринку праці. Такі спеціалісти будуть володіти знаннями та навиками кращих світових стандартів, затребуваних вітчизняними та міжнародними суб'єктами бізнесу.

Деталізуючи в зазначеному придатність до працевлаштування, відмітимо, що місцем їх роботи можуть бути юридичні особи різних організаційно-правових форм незалежно від форм власності та секторів економічної діяльності, міжнародні компанії, органи державної влади та місцевого самоврядування, громадські організації. А посадами: асистент бухгалтера-експерта, бухгалтер, касир, експерт, державний податковий інспектор, ревізор-інспектор податковий, обліковець з реєстрації бухгалтерських даних, офісний службовець (бухгалтер), обліковець та інші [1; 3]. До інтегральної компетентності підготовлених з врахуванням європейського досвіду фахівців з питань обліку, аналізу і оподаткування можемо віднести здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми під час професійної діяльності у сфері обліку, аудиту та оподаткування або в процесі навчання, що передбачає застосування теорій та методів економічної науки і характеризується комплексністю й невизначеністю умов [1].

Відповідно, основними загальними компетентностями будуть: здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями, до абстрактного мислення, аналізу та синтезу, працювати в команді, працювати автономно; цінування та повага різноманітності та мульти культурності; здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів), бути критичним та самокритичним; знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності; спілкуватися державною та іноземною мовами як усно, так і письмово; навички використання сучасних інформаційних систем і комунікаційних технологій та ін. [2; 3]. Базовими фаховими компетентностями спеціальності стануть: здатність досліджувати тенденції розвитку економіки за допомогою

інструментарію макро- та мікроекономічного аналізу; використовувати математичний інструментарій для дослідження соціально-економічних процесів, розв'язання прикладних завдань в сфері обліку, аналізу, контролю, аудиту, оподаткування; здатність до відображення інформації про господарські операції суб'єктів господарювання в фінансовому та управлінському обліку, їх систематизації, узагальнення у звітності та інтерпретації для задоволення інформаційних потреб осіб, що приймають рішення; здатність здійснювати облікові процедури із застосуванням спеціалізованих інформаційних систем і комп'ютерних технологій; здатність ідентифікувати та оцінювати ризики недосягнення управлінських цілей суб'єкта господарювання, недотримання ним законодавства та регулювання діяльності, недостовірності звітності, збереження й використання його ресурсів та інші [2; 3].

Узагальнюючи наведений матеріал необхідно зазначити, що теоретичне обґрунтування і практична реалізація розглянутих підходів до удосконалення підготовки фахівців з питань обліку, аналізу і оподаткування в бізнесі з врахуванням європейського досвіду дозволить їм: знати та розуміти економічні категорії, закони, причинно-наслідкові та функціональні зв'язки, які існують між процесами та явищами на різних рівнях економічних систем; розуміти місце і значення облікової, аналітичної, контрольної, податкової та статистичної систем в інформаційному забезпеченні користувачів обліково-аналітичної інформації у вирішенні проблем в сфері соціальної, економічної і екологічної відповідальності підприємств; знати механізми функціонування бюджетної і податкової систем України та враховувати їх особливості з метою організації обліку, вибору системи оподаткування та формування звітності на підприємствах; використовувати інноваційні технології обліку і аналізу при проектуванні бізнес-рішень щодо розвитку суб'єктів господарювання. Завдяки цьому буде зроблено значний внесок у кар'єрний розвиток випускників спеціальності «Облік та оподаткування», підсилення їх конкурентних переваг на ринку праці як висококваліфікованих фахівців.

Інформаційні джерела

1. Бардаш С.В., Краєвський В.М., Костенко О.М. Економічна синталітика: філософський дискурс становлення та розвитку: монографія. К.: Видавництво «Вік Принт», 2017. 255 с.

2. Костенко О.М., Краєвський В.М., Пилипенко О.І. Активізація розвитку сільськогосподарських підприємств: обліково-інформаційні інструменти управління: монографія. К.: ФОП Ямчинський О.В., 2020. 309 с.

3. Савчук В.К., Костенко О.М., Краєвський В.М. Інформаційно-аналітичний процес: праксеологічний підхід: монографія; за заг. ред. В.К. Савчука. К.: Видавництво «Вік Принт», 2013. 204 с.